

Lausunto Eduskunnan talousvaliokunnalle
24.10.2024 hallituksen esityksestä Teollisuussijoitus
Oy:tä koskevan lain muuttamisesta

Jaakko Kiander

VTT, dos., toim.joht. Keva

Esityksen keskeinen sisältö

- Hallitus esittää nykyisten julkisten rahoittajaorganisaatioiden konsolidointia siten, että Teollisuussijoituksen rooli vahvistuu ja sen tehtäväkenttä laajenee
- Toimijarakenteen yksinkertaistaminen on järkevä toimi

Miksi valtiollista sijoitustoimintaa pitäisi vahvistaa?

- Hallitus toteaa kasvurahoituksen kehittyneen hyvin, mutta toiminnan hidastuneen viime vuosina
- *Näiden arvioiden perusteella ei ole kuitenkaan ilmeistä, että valtion aktiviteettia kasvuyritysten rahoituksessa pitäisi kasvattaa.*
- *Rahoitustoiminnan hidastuminen korkotason noustua on normaalia ja odotettua ja pikemminkin suhdanneluontoinen kuin rakenteellinen ongelma.*
- *Kasvurahoitus on Suomessa kehittynyt vähitellen suhteellisen hyvin toimivaksi markkinaksi, vaikka emme vielä olekaan Ruotsin ja Tanskan tasolla.*

Esityksen taustalla
näkemys nykyisen
sijoituskentän
puutteista ja
pienestä koosta sekä
teollisuuspoliittisista
tavoitteista

- *Hallituksen arvio on sinänsä totta, mutta toisaalta on luonnollista, että suomalaiset rahastot ovat pienempiä kuin suuremmissa maissa.*
- *Esityksen perusteluissa ilmenee vahva usko siihen, että valtiollinen rahastotoimija voisi toimia vaikuttavammin kuin markkinalähtöinen rahasto. Tästä ei ole kuitenkaan kovin laajaa evidenssiä.*
- *Viittaukset teollisuuspolitiikkaan ovat sinänsä perusteltuja, mutta toisaalta on epäselvää, onko meillä selkeää kansallista teollisuuspolitiikkaa, joka määrittäisi tavoitteita sijoitustoiminnalle.*

Hallitus haluaisi laajentaa toimintaa myös suoriin teollisiin sijoituksiin

- *Hallituksen perustelu vaikuttaa järkevältä huoltovarmuuden ja puolustusteollisuuden osalta, koska niissä on selvä turvallisuuspoliittinen intressi.*
- *Samanlainen intressi voitaisiin periaatteessa nähdä myös riittävän energiainfrastruktuurin turvaamisessa.*
- *Markkinaehtoisilla sektoreilla on vaikea nähdä, että valtiollinen sijoittaja olisi yksityisiä parempi.*
- *Onnistuminen ainakin edellyttäisi poikkeuksellisen hyvän ja näkemyksellisen sijoittajatiimin sekä selkeitä teollisuuspoliittisia tavoitteita.*

Loppuarvio

- *Esityksen merkittävin vaikutus on valtiollinen toimijakentän rakenteen yksinkertaistaminen. Vaikutusarvion mukaan tämä tuottaa synergiaetuja, mitä voi pitää uskottavana.*
- *Uudistuksen todellisten vaikutusten arviointi on vaikeaa, ja mahdolliset vaikutukset näkyvät vähitellen.*
- *Sijoitusvolyymien kasvulla voi olla positiivinen vaikutus talouteen, mutta tärkeämpää on sijoitusten onnistuminen (hyvä tiimi + selkeät tavoitteet)*
- *Kokemus on kuitenkin osoittanut, että onnistuminen vihreän siirtymän investoinneissa on ollut haastavaa monenlaisille sijoittajille – pienessä maassa ei välttämättä ole riittäviä resursseja merkittävien läpimurtojen aikaansaamiseen.*